EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.12.2021
COM(2021) 789 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta

1 TAUST

Komisjon (Eurostat) kogub määruse (EÜ) nr 1921/2006[1] (edaspidi „määrus“) kohaseid statistilisi andmeid kalandustoodete lossimise kohta. Vastavalt määruse artiklile 2 loetakse kalandustooted lossituks liikmesriigi territooriumil, kui need on lossitud ELi ja EFTA riikide kalalaevadelt või lossitud liikmesriigi kalalaevadelt kolmandate riikide territooriumil ja seejärel ELi imporditud[2]. Määruse artikli 10 kohaselt peab komisjon esitama iga kolme aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hindab eelkõige kogutud statistiliste andmete kvaliteeti ja asjakohasust. Aruandes tuleb analüüsida ka lossimist käsitlevate statistiliste andmete kogumis- ja töötlemissüsteemi kulutasuvust ning pakkuda välja parimad meetodid, millega vähendada liikmesriikide töökoormust ning aidata kaasa kasulikumate ja kvaliteetsemate statistiliste andmete saamisele.

Määrust kohaldatakse ELi liikmesriikide ning Norra ja Islandi suhtes. Kuna see käsitleb kalandustoodete (ehk meresaagi) lossimist, on sisemaariigid aruandluskohustusest vabastatud (5 liikmesriiki: Tšehhi, Luksemburg, Ungari, Austria ja Slovakkia).

Käesolev aruanne põhineb i) lossimist käsitlevatel kvaliteediaruannetel, mille aruandvad liikmesriigid esitasid Eurostatile vaatlusaasta 2019 kohta, ii) vastavusanalüüsil ja iii) Eurostati kogutud kuluandmetel.

Komisjon võttis vastu eelmised lossimise statistilisi andmeid käsitlevad hindamisaruanded, mis esitati kõnealuse määruse alusel 2010. aasta novembris,[3] 2014. aasta aprillis,[4] 2016. aasta mais[5] ja 2019. aasta veebruaris[6].

Lisaks lossimist käsitlevale statistikale hõlmab Euroopa kalandusstatistika ka üksikasjalikku statistikat püütud saagi, laevastiku ja vesiviljeluse kohta. Ühise kalanduspoliitika juhtimiseks koguvad suure hulga andmeid nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009[7] ja määruse (EÜ) nr

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1921/2006, mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1382/91 (ELT L 403, 30.12.2006, lk 1).

[2] See tähendab, et kõnealune statistika ei ole võrreldav nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 alusel kogutud lossimisandmetega, mille puhul kogub andmeid laeva lipuriik.

[3] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta, COM(2010) 675 final.

[4] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta, COM(2014) 240 final.

[5] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta, COM(2016) 239 final.

[6] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 1921/2006 (mis käsitleb statistiliste andmete esitamist kalandustoodete lossimise kohta liikmesriikides) rakendamise kohta, COM(2019) 47 final.

[7] Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005,

2017/1004[8] alusel ka teised komisjoni talitused, eeskätt merendus- ja kalandusasjade peadirektoraat (DG MARE). Eurostati kogutud statistilised andmed ja DG MARE kogutud andmed kattuvad osaliselt. Käesolev aruanne hõlmab üksnes Eurostati kogutud statistilisi andmeid liikmesriikide territooriumil 2019. aastal lossitud kalandustoodete üldkoguste ja ühikuväärtuste kohta.

Eurostat käivitas 2018. aastal Euroopa kalandusstatistika ühtlustamise ja lihtsustamise projekti. Projekt hõlmab praeguse vesiviljelust, püüki ja lossimist käsitleva statistika hindamist ning tulevaste poliitikavalikute ja võimalike tulevaste õigusaktide mõju hindamist. Hindamine, mille raames vaadeldi ka määruse rakendamist, viidi lõpule 2019. aastal. Mõjuhinnangu koostamist alustati 2020. aastal ja see oli käesoleva aruande kirjutamise ajal peaaegu valmis.

2 PEAMISED JÄRELDUSED

2.1 Õigeaegsus ja täielikkus

2.1.1 Õigeaegsus

Viimastel aastatel on paranenud andmete esitamise õigeaegsus ning enamik aruandvaid liikmesriike saadab andmed õigel ajal. Vaatlusaastal 2019 vajasid ühe kolmandiku aruandvate liikmesriikide esitatud andmed mõningaid parandusi. Need parandused esitati enamikul juhtudel mõistliku tähtaja jooksul.

Komisjon (Eurostat) avaldab andmed viivitamata pärast valideerimist. Vajaduse korral saab andmeid igal ajal parandada.

2.1.2 Täielikkus

Andmete täielikkus on paranenud tänu liikmesriikide võetud meetmetele, millega laiendatakse märkimisväärselt uuringu katvust seoses laevatüüpide, välismaa laevade ja kalaliikidega.

2.2. Järjepidevus

2.2.1 Kvaliteet ja täpsus

Eurostat kogub iga kolme aasta tagant lossimisstatistika kohta kvaliteediaruandeid. Neis kirjeldatakse andmete kogumise meetodeid ja kvaliteediaspekte, tuginedes riikide enesehindamisele. Eurostat on kasutanud riiklikke kvaliteediaruandeid ELi tasandi kvaliteediaruande[9] koostamisel.

(EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008, (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006 (ELT L 343, 22.12.2009, lk 1–50).

[8] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/1004 kalandussektori andmete kogumist, haldamist ja kasutamist käsitleva liidu raamistiku loomise ning ühise kalanduspoliitikaga seotud teadusliku nõustamise toetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 199/2008 (ELT L 157, 20.6.2017, lk 1–21).

[9] https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/fish_ld_esqrs.htm (kättesaadav üksnes inglise keeles).

Andmete üldine kvaliteet oli hea ning enamik liikmesriike pidas vastamata jätmise määra ja alakaetust väga väikeseks. Väga väike arv liikmesriike teatas mõõtmis- või valikuvigadest, samal ajal kui võimaliku klassifikatsioonivea puhul leiti, et see ei avalda mingit mõju andmete kvaliteedile. 35 % riikidest märkis, et lossimisstatistika üldine kvaliteet on alates kolm aastat tagasi tehtud viimasest kvaliteediaruandest paranenud.

Kvaliteedijuhtimissüsteem on sisse seatud enam kui pooltes riikides. Enamasti paranes ajakohasus, täpsus ja usaldusväärsus.

2.2.2 Võrreldavus

2019. aasta oktoobris avaldas Eurostat püügi- ja lossimisstatistika käsiraamatu,[10] mis on veelgi suurendanud riikide statistiliste andmete ühtlust ja seega nende võrreldavust. Aegridade pikkus – ajaline võrreldavus – on riigiti erinev. Käesoleva hindamisaruandega hõlmatud ajavahemiku puhul on andmed siiski ajaliselt võrreldavad.

2.3 Asjakohasus

Määruse alusel kogutavad statistilised andmed on olulised teadliku ja tõenduspõhise poliitikakujundamise seisukohalt nii riiklikul kui ka ELi tasandil. Andmed tootmistasemete ja suundumuste kohta on tähtsad selleks, et analüüsida ühise kalanduspoliitika raames kalandussektori arengut ning tagada poliitikakujundajatele ja tööstusharule tugev alus, millele rajada sektori tulevik.

Lossimisstatistikat kasutavad laialdaselt mitmesugused andmekasutajad. Statistilised andmed on olulised muude organisatsioonide väljaannete ja teenuste jaoks. Euroopa kalandus- ja vesiviljelustoodete turu seireüksus kasutab Euroopa lossimisstatistikat Euroopa kalandustööstuse struktuurianalüüsi koostamiseks. See statistika on aluseks muude andmete kogumisele[11].

Statistika ELi territooriumil lossitud kalandustoodete mahtude ja hindade kohta aitab komisjonil täita turuteabega seotud kohustusi. Andmed on asjakohased ELi kalandustoodete turgude jälgimise ja analüüsimise seisukohast tarneahela ulatuses.

Statistilised andmed võivad olla asjakohased ka määruse (EÜ) nr 1380/2013[12] artikli 15 lõikes 1 sätestatud lossimiskohustuse puhul, mille kohaselt tuleb kõik varud, mille suhtes kohaldatakse püügi piirnorme, lossida ja asjaomastest kvootidest maha arvestada.

Liikmesriigid teatasid, et kasutajate kõik vajadused on riiklikul tasandil täielikult täidetud.

2.4 Kättesaadavus

2.4.1. Elektrooniline andmebaas

---

[10] https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/fish_ld_esms_an3.pdf (kättesaadav üksnes inglise keeles).

[11] Komisjoni 18. veebruari 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/909, millega kehtestatakse liidu mitmeaastase programmi kohustuslike teadusuuringute loetelu ning künnised kalandus- ja vesiviljelussektori andmete kogumiseks ja haldamiseks (ELT L 145, 4.6.2019, lk 21).

[12] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

Kalandustoodete lossimisstatistika leiab Eurostati avalikust andmebaasist[13] nii riikide üksikasjalikes tabelites kui ka üldises koondtabelis, kus on ELi ja riiklikud andmed esitatud koondatumalt.

Pooled aruandvatest liikmesriikidest avaldavad andmeid ka riiklikul tasandil elektroonilistes andmebaasides, millele kasutajatel on juurdepääs.

2.4.2 Väljaanded ja andmetabelid

Eurostat avaldab andmed ja artiklid kalandustoodete lossimist käsitleva statistiliste andmete kohta oma veebipõhises kogumikus „Statistics Explained“ ja statistikaraamatutes[14]. Pooled aruandvatest riikidest koostasid elektroonilised väljaanded.

2.4.3 Metaandmed

Iga kolme aasta tagant kogub komisjon riiklikke kvaliteediaruandeid, mis on käesoleva aruande aluseks (vt joonealune märkus 8). Need riiklikud aruanded sisaldavad üksikasjalikku teavet andmete kvaliteedi ja nende kogumisel kasutatud meetodite kohta. Riiklikud kvaliteediaruanded koostatakse Euroopa statistikasüsteemi (ESS) suuniste kohaselt ja need kogutakse IT-vahendisse – ESS Metadata Handler.

2.5 Andmete konfidentsiaalsus

Komisjonile esitatud kalandustoodete lossimist käsitlevates statistilistes andmetes on väga vähe konfidentsiaalseid muutujaid. 2019. aastal oli kolmel liikmesriigil probleeme konfidentsiaalsusega kas lossitud toodete koguse või hinna tõttu. Selle tagajärjel jäid lossitud toodete kogumaht ja -maksumus ELi koondandmete puhul konfidentsiaalseks.

Eurostat ja liikmesriigid on kulutanud aega ja jõudu, et teha andmekasutajatele kättesaadavaks nii palju andmeid kui võimalik, tagades samal ajal statistilise konfidentsiaalsuse ja hoides protsessi võimalikult tõhusa.

3 KOORMUS JA KULUTASUVUS

ESS tegi lossimisstatistika kogumise protsessi kuluanalüüsi. 23 riiki (kõik asjaomased riigid peale Islandi) saatsid raha- ja tööjõukulude kalkulatsioonid, mida väljendati täistööaja ekvivalendina. Üks liikmesriik suutis nii kalasaaki kui ka lossimist käsitleva statistika puhul esitada üksnes kogunäitaja; lossimisstatistika kulud moodustasid hinnanguliselt umbes poole kogukuludest.

Kõigi andmeid esitavate riikide otsesed ja kaudsed kogukulud olid 2,9 miljonit eurot aastas. Mediaankulu oli riigi kohta 16 400 eurot. Enam kui pooltes riikides olid kulud väga madalad, kuid mõnes riigis korraldati suurema maksumusega valikuuringuid. Kokku töötas lossimisstatistika kallal 70 inimest (väljendatuna täistööaja ekvivalendina). Mediaan oli riigi kohta 0,5 täistööaja ekvivalenti. Pooled aruandvatest liikmesriikidest väitsid, et pärast viimast aruannet on nende tõhusus suurenenud. Neist üks kolmandik märkis, et nad suutsid vähendada

[13] http://ec.europa.eu/eurostat/data/database (kättesaadav üksnes inglise, prantsuse ja saksa keeles).

[14] Kõige värskem neist on „Agriculture, forestry and fishery statistics“ (põllumajandus-, metsandus- ja kalandusstatistika) – 2020. aasta väljaanne, https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/12069644/KS-FK-20-001-EN-N.pdf/a7439b01-671b-80ce-85e4-4d803c44340a?t=1608139005821 (kättesaadav üksnes inglise keeles).

vastajate koormust, kasutades arusaadavamaid küsimustikke või lihtsamaid andmete esitamise meetodeid.

4 KOKKUVÕTE

Lossimist käsitlev statistika on õigeaegsuse, täielikkuse ja järjepidevuse poolest usaldusväärne. Riigid esitavad usaldusväärset teavet ELis lossitud kalandustoodete mahu ja maksumuse kohta ning liikide tasandil väga kasulikku üksikasjalikku teavet, mida saab kasutada ELi kalaturu analüüsimiseks.

Eurostati aruandlussuunised ja käsiraamatud on muutnud lossimist käsitleva statistika järjepidevamaks. Samal ajal paranes riigi andmete esitajate võetud meetmete tulemusena õigeaegsus ja täielikkus.

Kõigi andmeid esitavate riikide otsesed ja kaudsed kogukulud olid 2,9 miljonit eurot. Mediaankulu oli riigi kohta 16 400 eurot. Enam kui pooltes riikides olid kulud väga madalad, kuid mõnes riigis korraldati suurema maksumusega valikuuringuid.

5 SOOVITUSED

Eurostat püüab pidevalt parandada Euroopa statistika kvaliteeti ja kättesaadavust. Samuti on Eurostat seadnud eesmärgiks vähendada liikmesriikide ja vastajate koormust. Seepärast vaadeldakse Euroopa kalandusstatistika ühtlustamise ja lihtsustamise projekti raames praegust andmete kogumist ja koostatakse strateegia, et muuta kalandustoodete lossimist käsitlev statistika eesmärgipärasemaks. Projekti esimene vahe-eesmärk – viia lõpule Euroopa kalandusstatistika hindamine – saavutati 2019. aasta lõpus, mil hindamise kohta koostati komisjoni talituste töödokument[15].

Kõige olulisem järeldus, milleni lossimist käsitlevat kalandusstatistikat hinnates jõuti, on see, et tegemist on kalandusstatistika väga tähtsa ja laialdaselt kasutatava osaga, kuid selle katvus ei rahulda kasutajate vajadusi. Kalandusstatistikat hinnates tõdeti, et kasutajatel on tekkinud suur vajadus sellise lossimisstatistika järele, mis hõlmaks konkreetse riigi kõigi kalalaevade lossitud kogust, ELi/EFTA riikide kalalaevade väljaspool ELi/EFTA territooriumi lossitud saaki ja ELi/EFTA-väliste riikide kalalaevade ELi/EFTA territooriumil lossitud saaki.

Parim lahendus andmekasutajatele parema teenuse pakkumiseks oleks muuta kehtivat õigusakti või asendada see uue õigusaktiga, mis suurendab katvust. Komisjonil valmib praegu mõjuhinnang erinevate võimaluste kohta kogu kalandusstatistika parandamiseks: püük, lossimine, kalalaevastik ja vesiviljelus. Uus õigusakt võib kaasa tuua tõhususe suurenemise, eelkõige siis, kui andmevoogusid lihtsustatakse ja tähtajad viiakse kooskõlla teiste rahvusvaheliste organisatsioonide vajadustega.

Riiklikul tasandil tuleks veelgi soodustada elektrooniliste küsimustike kasutamist, sest see muudab andmete kogumise tõhusamaks. Näited headest tavadest on ka riiklikud andmete kogumise suunised ja vastajatele vajaliku kasutajatoe pakkumine.

[15] Staff Working Document (2019) 425 (kättesaadav vaid inglise keeles).